

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kalanduspiirkondade suveseminar

Kalanduspoliitika osakonna nõunik

Margus Medell

14.08.2025

Käsitletavad teemad

- Vahehindamise ajaline horisont (eeldatav)
- REM-i poolse vahehindamise eesmärk
- Tegevusrühma strateegia vahehindamise osad
- Riigisiseste seirenäitajate ja EMKVF üldiste seirenäitajate kasutamine vahehindamises.
- Mida peaks/võiks sisaldama tegevusrühma strateegia vahehindamine

Kohalike strateegiate hindamise õiguslik raamistik

- Meetme „perioodi 2021-2027 kogukonna juhitud kohaliku arengu toetus“ määruse § 9 lõige 4. *(Kohalik tegevusrühm hindab EMKVF-i kohaliku arengu strateegia elluviimise tulemuslikkust vähemalt kahel korral programmiperioodi jooksul ja esimesel korral 2027. aastal ning esitab hindamise tulemused Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile).*
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 2021/1060 (ÜSM) artikkel 32 lõige 1 punkt e *(juhtimise, seire ja hindamise kord, millega näidatakse kohaliku tegevusrühma suutlikkust kõnealust strateegiat rakendada)*
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 2021/1060 (ÜSM) artikkel 33 lõige 3 punktid a – f sätestavad ülesanded mida täidavad üksnes kohalikud tegevusrühmad, sealhulgas punkt e *(strateegia eesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude seire)* ja f *(strateegia rakendamise hindamine).*

Vahehindamise ajaline horisont (eeldatav)

- 2026-nda aasta september/november - Ministeeriumi poolse vahehindaja leidmise hange.
- 2027-nda aasta jaanuar – vahehindamise koostajatele esitatakse infosys-i andmed ning vahehindamise koostajad alustavad analüüse.
- 2027-nda aasta aprill – kohalikud tegevusrühmad esitavad ministeeriumile strateegiate hindamise aruanded. Määruse muudatusega fikseeritakse kuupäev millal tuleb aruanne hiljemalt esitada.
- 2027-nda aasta juuni – Ministeeriumi poolne ekspertgrupp on töö lõpetanud ja vahehindamise on ministeeriumile esitatud. Vahehindamise aluseks on Infosys andmed, tegevusrühmade hindamise aruanded ja ekspertide pakutud metoodika alusel kogutud andmed.
- 30.juuni 2027 – tegevusrühmad esitavad taotlusvoorude paremusjärjestused PRIA-le
- Juuli 2027 – selguvad vabad vahendid perioodilt 2024-2027, mis on võimalik üle kanda rakendusperioodi 2028-2029.
- 2027 – nda august/september/oktoober - tegevusrühmad esitavad taotluse teiseks (2028-2029) perioodiks, vahendite eraldamine ja käskkirjade koostamine.
- 30. november 2027 – tegevusrühmad esitavad 2028-nda aasta eelarved PRIAle.

Mis on REM-i poolse vahehindamise eesmärk

Hinnatakse meetmeid „kalanduspiirkonna strateegia koostamise toetus“, „kalanduspiirkonna tegevusrühma toetus“ ja „kalanduspiirkonna kohaliku arengu toetus (projektitoetus)“ rakendamist. Vahehindamine peab andma vastuse, kas meetmete rakendamine kulgeb kõikides kalanduspiirkondades ootus- ja eesmärgipäraselt vastavalt rakenduskava meetme eesmärkidele. Ühtlasi hinnatakse kohalike arengustrateegiate rakendussüsteemi metoodikat ehk kohalike tegevusrühmade tegevust arengustrateegia elluviimisel.

Peamised uurimisküsimused on:

1. Kohaliku arengu strateegia kvaliteet ja asjakohasus.
2. Kas strateegiale tehtud kulud on andnud oodatud tulemuse.
3. Kuidas on mõjutanud ühikuhinna kasutamine tegevusrühma ja vahendusasutuse tööd.
4. Kas projektitoetuse meetme raames väljatöötatud tegevussuunad on asjakohased ja saavutavad seatud eesmärgid.

Vahendite jaotusmudel perioodiks 2028-2029

Hetkel on kaalumisel: Arvesse võetakse REM poolse vahehindamise tulemusi, tegevusrühma esitatud tulemuste hindamise vahearuanne. Projektide väljamakseid perioodil, projektide määramisi PRIA poolt või siis kahe viimase komponendi kombinatsiooni.

Meetme määruse muutmise:

1. Määrusesse tuleb lisada kuupäev millal kohalik tegevusrühm peab hiljemalt esitama vahehindamise aruande. Eeldatav hiliseim tähtaeg on aprill 2027.
2. Määrusesse tuleb lisada skeem, kuidas jagatakse vahendeid tegevusrühmade vahel perioodiks 2028-2029.

Kohalike strateegiate muutmise vajadus:

Juhul kui tegevusrühmade vahehindamise tulemuseks on strateegia muutmise vajadus (finantsvahendite ümberjaotus, eesmärkide muutmise jms), siis tuleb ka nendele toimingutele leida koht.

2027 tuleb tõenäoliselt väga toimekas nii ministriumile, PRIA-le kui kohalikele tegevusrühmadele.

Tegevusrühma strateegia vahehindamise aruande struktuur

Mingit kindlat vormi vahehindamise aruandel ei ole ja ei ole seda plaanis ka kehtestada. Samuti ei seata mingeid norme tähelepanekidele, aruande koostamisel tuleks lähtuda printsiibist „niipalju kui vajalik, nii vähe kui võimalik“

Lähtuda tuleks piirkonna enda tegevusstrateegia eesmärkidest tulemusraamistikust ja tulemuslikkuse hindamise meetodikatest.

Arvandmeid on alati mõistlik näidata maatriksis.

Näiteks: eesmärgi algtaase, saavutus aastaks 2027, sihttaase 2030, saavutuse protsent.

Kui hindamiseks kasutatakse erinevaid analüüse, seireid, küsitlusi vms siis kindlasti kirjeldus selle kohta, kui paljusid taotlejaid küsitleti, kuidas seda tehti ja milliseid olid tulemused.

Iga eesmärgi juures võiks olla ka hinnang saavutuse kohta. Näiteks: kas tulemus on oodatav, vähene või suurem planeeritust, milliseid tegevusi kavandatakse, et tulemusi parandada jms.

Mida võiks veel hindamise aruandesse lõimida?

Meetme määruse lisas 6 on kirjeldatud siseriiklikud seirenäitajad, mida kogub PRIA. Osades strateegiates juba kasutatakse neid seirenäitajaid osades mitte, kuid kindlasti nende andmete lõimimine vahehindamise aruandesse annaks omajagu väärtust. Seirenäitajad on järgmised:

2.1. Vee-elusressursside väärimdamise ja otseturustamise tegevussuund

1. Kui palju suureneb toetuse taotleja sissetulek tegevuse elluviimise järel (taotleja prognoos).
2. Mitu kalapüügi- või vesiviljelustoodet tuuakse turule pärast tegevuse lõpetamist (arv).
3. Kasutusele võetud taastuenergia tootmisseedme tootmisvõimsus.

2.2. Sadamate taristu parendamise ja pakutavate teenuste mitmekesistamise tegevussuund

1. Lisanduvate teenuste arv sadamas pärast tegevuse lõpetamist.
2. Sadamat kasutavate isikute arvu suurenemine pärast tegevuse lõpetamist. Märgitakse sadamat kasutavate isikute arv enne tegevuse alustamist ja prognoositakse, kui suur on nende arv pärast tegevuse lõpetamist.
3. Kasutusele võetud taastuenergia tootmisseedme tootmisvõimsus.

2.3. Majandustegevuse mitmekesistamise tegevussuund

1. Kui palju suureneb toetuse taotleja sissetulek projektitegevuste elluviimise järel (taotleja prognoos).
2. Kasutusele võetud taastuenergia tootmisseedme tootmisvõimsus.

Mida võiks veel hindamise aruandesse lõimida? 2

2.4. Looduskeskkonna tingimuste parendamise tegevussuund

1. Kudealade taastamise tegevuse korral korrastatud veekogu pindala (m²). Küsitakse tegevuse lõpetamisel.
2. Mereprügi ja hüljatud püügivahendite kogumisega seotud tegevuste korral kogutud prügi kogus (kg).

2.5. Kalandus- ja merendustraditsioonide edendamise tegevussuund

1. Üritusel osalenud isikute arv.
2. Trükiste tiraaž, kui tegemist on trükimaterjalide valmistamisega.
3. Kasutusele võetud taastuenergia tootmiseadme tootmisvõimsus.

2.6. Kalurite teadmiste ja oskuste edendamise tegevussuund

1. Toimunud koolituste arv.
2. Koolitatute arv, sealhulgas eraldi meeste ja naiste arv.

PRIA kogub kõikki neid andmeid ning saab need teile vajadusel väljastada.

Mida võiks veel hindamise aruandesse lõimida? 3

CR-id ehk siis Euroopa Merendus-, Kalandus-, ja Vesiviljelusfondi ühised tulemusnäitajad.

Peamised tulemusnäitajad mida võiks kasutada:

CR 03 – loodud ettevõtete arv.

CR 06 – loodud töökohtade arv (loetakse kokku inimeste arv, kellele on loodud töökoht).

CR 07 – säilitatud töökohtade arv (loetakse kokku inimeste arv, kellele on säilitatud töökoht).

CR 08 – kasu saavate inimeste arv (on pisut keerukas tulemisnäitaja, siin tuleb kindlasti jälgida, et ei toimuks topelt lugemist. Mõisted „kogu Eesti“ või „kogu küla“ ei ole asjakohased.

CR 10 – heasse keskkonnaseisundisse panustavad, sealhulgas looduse taastamist ja kaitset, ökosüsteemide kaitset, elurikkust, loomade tervist ja heaolu käsitlevad meetmed (meetme all tuleb mõista projekti).

CR 13 - sidusrühmade vaheline koostöö (projektide arv).

CR 14 – innovatsiooni arendamine (uued tooted, teenused, protsessid, ärimudelid jms).

CR 16 – edendus- ja teavitustegevus kasu saavad isikud.

CR 17 – tootmise ja/või töötlemise ressursi tõhusust parandavad isikute arv.

Täieliku nimekirja ühistest tulemusnäitajatest leiab EMKVF määruse lisast 1

Mida võiks vahehindamise aruanne sisaldada?

Lühike ülevaade taotlusvoorudest – mitu vooru korraldati, kui suured olid eelarved, kui palju toetust küsiti, kui palju määrati, kui palju on väljamakseid, mis olid põhjused miks toetust ühingu poolt ei määratud. Strateegia muudatused jms.

Lühike ülevaade toetuse taotlejatest – kui palju oli taotlejaid, taotlejate struktuur (äriühingud, MTÜd, KOVid, FIEd jne).

Hinnang eesmärkide saavutamisele tegevussuundade lõikes – arvandmete korral on mõistlik kasutada maatriksit. Hindamise metoodika. Milliseid analüüse koostati? Kui tehti seiret, siis kuidas? Kui korraldati küsitlus, siis kuidas, kui palju isikuid osales, millised olid küsitluse küsimused. Võimalusel võib eesmärkide hindamise analüüsi lõimida lisas 6 märgitud siseriiklike seirenäitajaid ja EMKVF ühiseid seirenäitajaid.

Õppetunnid – mida tuleks muuta, mis toimis, mis ei toiminud ehk siis iseendale otsavaatamise koht. (siinkohal võiks analüüsida kas teie strateegiates loetletud elavdamise meetmed on asjakohased)

Strateegia muutmisvajadus – esialgne hinnang mida tuleks muuta. Kas on vaja suurendada või vähendada mõne tegevussuuna eelarvet, kas on vaja muuta eesmärke, milliseid tegevusmustreid (teavitus) on vaja muuta.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest

Margus Medell
margus.medell@agri.ee